

JURKĖNAS JUOZAS

Gimė 1929 09 04 Bostone JAV,
mirė 2019 09 21 Vilniuje

Kalbininkas slavistas

1931 m. su tėvais iš Bostono grįžo į Lietuvą, apsigyveno Panemunio vienkiemyje. Mokėsi Panemunyje pradžios mokykloje, progimnazijoje, 1949 m. baigė Pandėlio gimnaziją. Studijavo 1954–1959 m. Šiaulių pedagoginiame institute rusų kalbą ir literatūrą, 1961–1964 m. Vilniaus universiteto aspirantūroje, apgynė filologijos mokslų kandidato disertaciją. 1980 m. Maskvos M. Lomonosovo universitete apgynė filologijos mokslų daktaro disertaciją (1993 m. nostrifikuota į habil. dr.). Nuo 1985 m. profesorius.

1949–1961 m. mokytojas. Dirbo 1964–1983 m. Šiaulių pedagoginio institute: 1964–1966 m. vyresnysis dėstytojas, 1966–1968 m. Pedagogikos fakulteto prodekanas, 1968–1972 m. ir 1975–1983 m. Rusų kalbos katedros vedėjas. 1983–1986 m. Vilniaus pedagoginio instituto Rusų kalbos katedros vedėjas, profesorius. 1986–1989 m. Leipcigo universiteto Teorinės ir taikomosios lingvistikos sekcijos profesorius. Nuo 1989 Vilniaus pedagoginio instituto dėstytojas, 1989–1992 m. Rusų kalbos metodikos katedros vedėjas.

Mokslinių tyrimų sritis: indoeuropiečių kalbų antroponiminių sistemų raida, sudurtiniai vardai Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės raštuose, apeliatyvų onimizacija.

Parašė rusų kalbos vadovėlių vidurinėms mokykloms „Rusų kalba“ (1986, 1987; su kitais), veikalą „Baltų ir slavų antroponimikos pagrindai“ (Основы балтийской и славянской антропонимики, 2003).

Paskelbė straipsnių klausimais rinkiniuose: „Baltų onomastikos tyrimai“ (2006, 2011), „Sintaksės ir semantikos klausimai“ (1982), „Tarptautinė Aleksandro Vanago konferencija „Baltų onomastikos tyrimai“ (2004), „Tarptautinė baltistų konferencija 1985 m. spalio 9-12 d.“ (1985), „Русистика и компаративистика“ (2009, 2011), „Славоведение в СССР“ (1993) ir kt.

Paskelbė virš 40 straipsnių mokslinėje spaudoje: „Acta Baltico-Slavica“, „Knygotyra“, „Lietuvos TSR aukštųjų mokyklų mokslo darbai. Kalbotyra“, „Meninis tekstas: suvokimas, analizė, interpretacija“, „Žmogus ir žodis“ ir kt.

Knygos

Rusų kalba : vadovėlis 9 klasei / J. Jurkėnas, J. Pauža, V. Zaiceva ; redaktorius J. Pauža. - Kaunas : Šviesa, 1986. - 151, [1] p.

Rusų kalba : vadovėlis 10 klasei / J. Jurkėnas, J. Pauža, V. Zaicevas ; redaktorius J. Pauža. - 2-asis leid.. - Kaunas : Šviesa, 1987. - 151, [1] p. : lent.

Основы балтийской и славянской антропонимики = Principles of Baltic and Slavonic anthropology / Юозас Юркенас. - Вильнюс : Ciklonas, 2003. - 193, [1] p.

Вопросы балтийской и славянской антропонимики = [Baltų ir slavų antroponimikos klausimai]: материалы межреспубликанской конференции / Шяуляйский педагогический институт им. К.Прейкиуса; [redakcinė kolegija: Č. Grenda, J. Jurkėnas, V. Sirtautas]. - Шяуляй : [s.n.], 1970. - 48 p.

Šaltiniai

Kraštiečio anketa, 1999 m.

Acta linguistica Lithuanica. - ISSN 1648-4444. - T. 51 (2004), p. 130-132.

Kas yra kas Lietuvoje. - Kaunas, 1996. - P. 230.

Kas yra kas Lietuvoje. - Kaunas, 1998. - P. 315.

Kas yra kas Lietuvoje. - Kaunas, 2000. - P. 289.

Lietuva. - Vilnius, 2008-2015. - [T.] 3, 2012, p. 154.

Lietuvių kalbos enciklopedija. – Vilnius, 1999. – P. 285-286;2008. – P. 246.

Onomastica. – Krakow, 1986, rocz. 31, p. 252-285.

Panemunis, 1598-1998 / Albertas Medelinskas. - Vilnius, 1999. - P. 97-98.

Tarybų Lietuvos enciklopedija. – Vilnius, 1985-1988. – T. 2(1986), p. 159.

Visuotinė lietuvių enciklopedija. – Vilnius, 2001-2015. – T. 9 (2006), p. 61.

Žmogus ir žodis. - ISSN 1392-8600. - T. 16, Nr. 3 (2014), p. 169.

Русистика и компаративистика. - Москва : Московский городской педагогический университет, 2006-. - Вып. 6, p. 252.